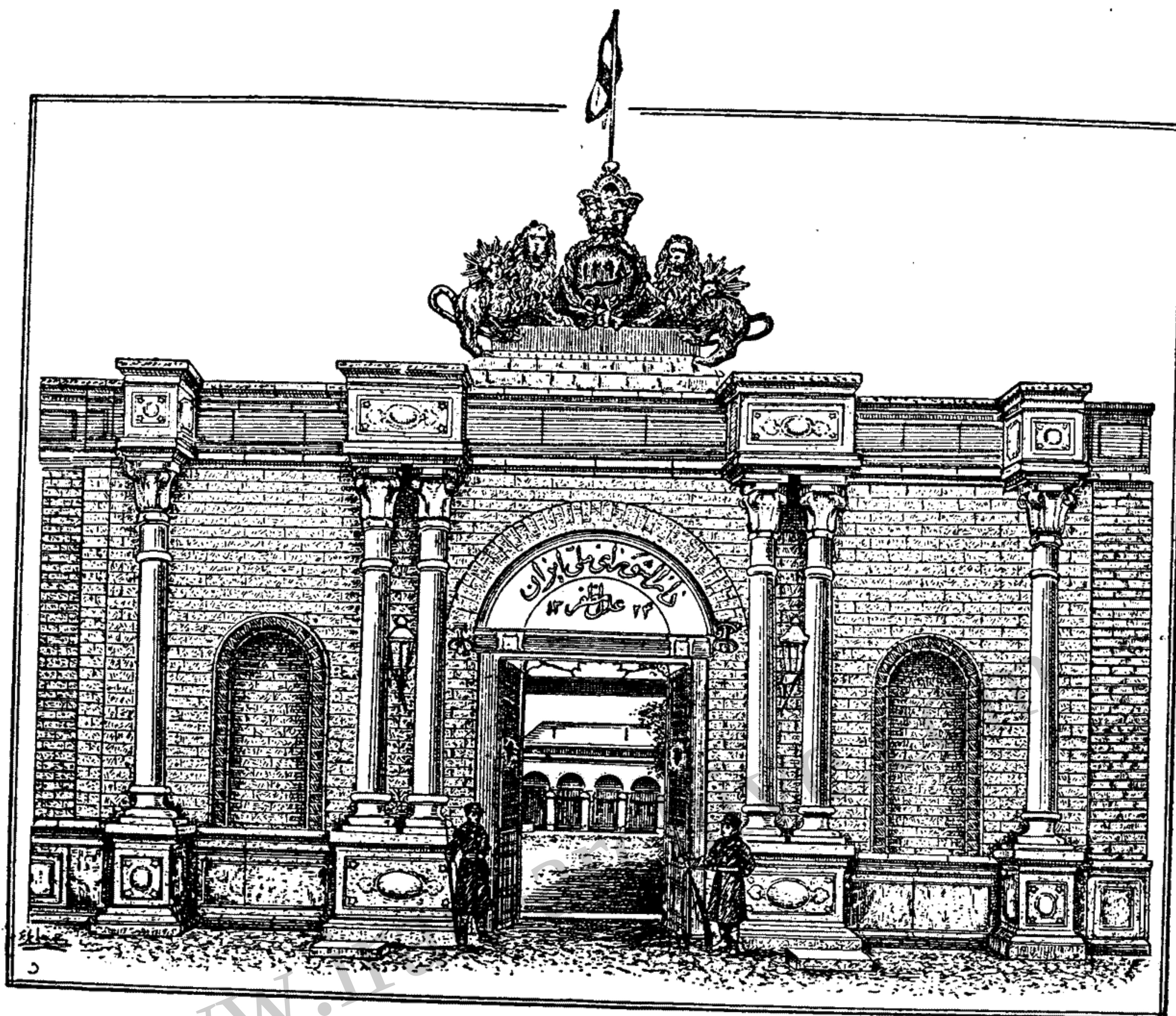

دوره هفتم تقنینیه

جلسه

۴۵

شماره

۴۵

مذاکرات مجلس

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جسه پنجشنبه ۱۹

اردیبهشت ماه ۱۳۰۸

مطابق ۲۹ ذی القعدة

۱۳۴۷

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود

مضمة مجلس

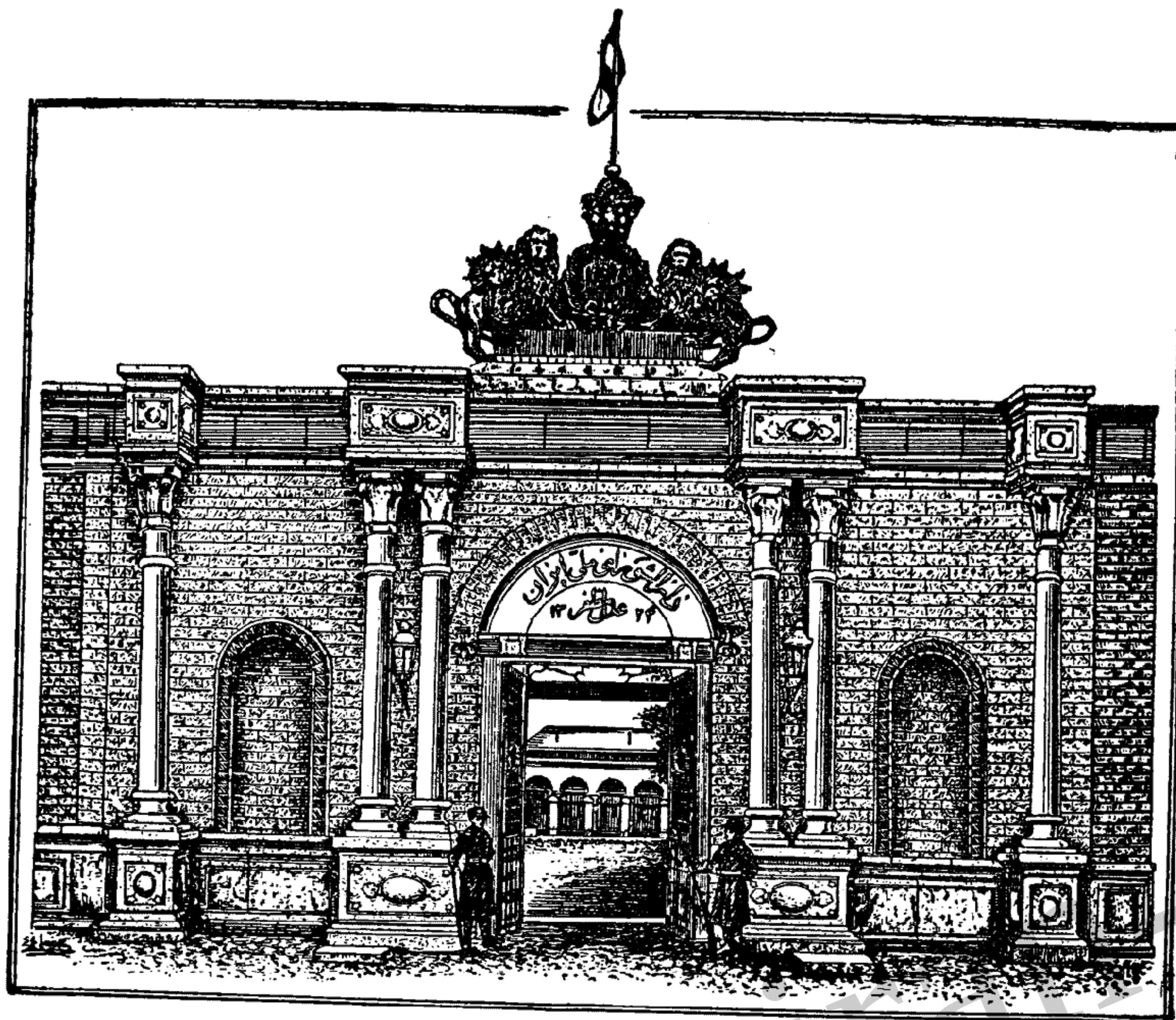
قیمه اشراك

داخله ایران سالیانه ده تومان
خارجہ « دوازده تومان

قیمه تك شماره

يك قران

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکرات نسبت بلائحه دولت بقید دو فوریت راجع بتقاضای اعتبار جهت زلزله زدگان خراسان وتصویب آن با اکثریت ۹۲ رأی	۷۱۶	۷۲۷
۲	قانون اجازه اعتبار بیست و پنج هزار تومان جهت زلزله زدگان خراسان	۷۲۷	

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يوم پنجشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ مطابق ۲۹ ذیقعده ۱۳۴۷

جلسه ۴۵

(مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر برماست آقای دادگر تشکیل گردید)
(صورت مجلس یکشنبه ۱۵ اردیبهشت را آقای مؤید احدی قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان ، نوبخت - عبدالحسین خان دیبا - عمادی
آشتیانی - همراز - ارستانی - آقایان - میرزا محمد
رضا شیرازی - اورنگ - طباطبائی وکیلی - طالش خان

حاج سید محمود - تیمور ناس - حبیبی
غائبین: اجازه جلسه قبل

آقایان: شمیرانی - حیدری - امیر ابراهیمی - میرزا
حسن خان وثوق - موقر - حاج رحیم آقا - میرزا
ابو الفضل - محمد تقی خان اسعد - حاج حسین آقا
مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک -
حاج غلامحسین ملک - محمد آخوند

دیر آمده با اجازه جلسه قبل

آقای شریعت زاده
رئیس - در صورت مجلس نظری نیست
(اظهاری نشد)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد آقای وزیر مالیه
فرمایشی دارید؟

وزیر مالیه - لایحه ایست برای تقاضای يك اعتباری
برای کمک به آسیب زدگان با قید فوریت تقدیم میشود
پس از قرائت چندکله هم خود بنده توضیح عرض میکنم
(بشرح آنی قرائت شد)

ساحت محترم مجلس شورای ملی

حدوث زلزله های پیاپی در حدود شیروان و بجنورد
و قوچان وضعیت فسوق العاده اسفندک و رقت آوری را
برای اهالی و ساکنین آنحدود بیش آورده که قلب هر
شنونده از احوال اهالی بی خاندان متواری و گرسنه آن
حدود مقام و متاثر و طاقت تحمل را از دست میدهد

بطوریکه خطر محترم آقایان نمایندگان مستحضر است
با وجود آنکه در تقسیمات اعتبارات مملکتی محلی برای
دفع این قبیل بلیات و مصائب غیر مترقبه تصویب نشده
بود بر حسب ضرورت معادل ده هزار تومان از اعتبار
غیر مترقبه دولت در وجه ایالت خراسان حواله شد که
تا حدی وسیله چاره سازی فراهم گردد - بموجب اطلاع
واصله از ایالت خراسان اعتبار مزبور تمام و پیرشانی اوضاع
آنحدود کمک کافی و معتدبهی را برای حفظ جان و تهیه
دوا و غذای اهالی بی سر و سامان آن نقاط آنجا ایجاب
و الزام مینماید.

بطوریکه عرض شد با آنکه دولت از حیث بودجه و
اعتبارات عمومی کاملاً دستنگ و در مضیقه میباشد معذلک
چون وضعیت اجازه صبر و تحمل نمیدهد لازم دید از
هرحلیکه ممکن باشد فعلاً مبلغی که جان ساکنین آنحدود
را از مهلکه بیقوتی و بیدوائی نجات دهد فراهم نموده به
محل برساند ولی بدیهی است این کمکهای مختصری که از
بودجه عمومی میشود بهیچ وجه نگرانی اساسی را مرتفع
نساخته و وسیله چاره جوئی حقیقی نخواهد بود بلکه لازم
و واجب است که عموم طبقات اهالی این مملکت
در این مصیبت شرکت جست از کمک و اعانت
دریغ نکنند - برای حصول این مقصود حسب الامر بندگان
اعلیحضرت همایونی ارواحنا فداء کمیته در تحت سرپرستی
ولا حضرت اقدس ولیعهد تشکیل و امید است که دعوت
آن کمیته از طرف عموم حسن تلقی و بروز احساسات
برادرانه طوری باشد که در انتظار داخله و خارجه موجب
سر بلندی گردد

فعلاً دولت برای تکمیل کمک خود و تهیه وسائل فوری
و دستگیری و اعانت معادل بیست و پنج هزار تومان اعتبار
تدارک و تصویب آنرا از مجلس محترم بقید فوریت تقاضا
می نماید.

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از محل پنجاه
هزار تومان اعتبار مخارج معاودت و کمک باعاشه مهاجرین
بی بضاعت که ضمن بودجه ۱۳۰۸ مملکتی منظور است
مبلغ ۲۵ هزار تومان برای کمک و اعانت ساکنین حدود
شیروان و قوچان و بجنورد که از اثر زلزله مصیبت دیده اند
مصرف نماید

وزیر مالیه - اگر چه زمینه موافقت و احساساتی
که از آقایان نمایندگان محترم می بینم بنده را مستغنی میکند
از اینکه يك عریضی برای دعوت آقایان بتصویب این
لایحه و فوریت آن بعرض برسانم (نمایندگان - صحیح
است) ولیکن برای اینکه خاطر محترم آقایان تا اندازه
از وضعیت و جریان اوضاع مستحضر باشد تلگرافی که
دیروز از والی خراسان رسیده که خودش بنقاط آسیب

دیده رفته و مشاهداتی کرده این را بعرض آقایان برسانم
دیروز ظهر شیروان رسیدم از قوچان باینطرف آبادیها
خراب شده هر چند باین نقطه نزدیکتر میشوند بدتر است
از بعضی قراء اطراف که همان دو روز بعد از ظهر گردش
و معاينه کردم اثری نمانده و مردمی که زنده مانده
گرسنه زیر آسمان هستند شهر شیروان تمام خراب شده
و چیزی باقی نمانده مردم در صحرا میخوانند صدخوار
کنندم به محتاج ترین آسیب دیدگان شهر توزیع کردم و
بدو قریه زرك که شخصاً رفتم صدالی دوپست تومان
پول و بیست خوار کندم برای صد جوع داده ام
اطباء هم در حرکت هستند و مجروحین را می بینند
قریب سی قریه مهم در همین حوالی که بدرجات مختلف
آسیب عمده دیده اند معونات فوری لازم دارند هر چند
این کمک های جزئی کفایت چیزی نمیکند معذلک وقتی
که شخصاً در میان جماعت گرسنه که دله میکنند و
دور مرا میگیرند می رسم چاره جز امداد ندارم باید زود
تر اعانه معتد به از دولت و ملت تدارک و رسانده بشود
ورنه مردم از دست میروند زلزله مداومت دارد تلفات
جانی هم زیاد شده آذوقه برای مردم دست گیری بدیهیها
خرده مالک برای آبادی و اجازه قرض در مقابل گرومالیکی
تا حدی از بانک بهلوی و اعتبار برای ساختن شهر جدید
و تاسیس بلدییه و چادر برای ادارات دولتی که بهران
دوسیه را خراب نکند و اعانه رای اجزاء مستخدمین
فقیر آنها و ایجاد کمیسیون برای مراقبت کار معونات تا
چندماه و بالجمله توجه کامل جهت تدارک اعانه لازم است
یستخانه تلگرافخانه محل ندارد و اجزاء مستصل هستند
اگر آنچه حواله شده به آسیب دیدگان توزیع شود برای
حوزه کیفان و بجنورد که امروز پس از ورود هیئت
شوروی عازم آن نقاط هستیم چیزی باقی نخواهد ماند لهذا
قدری به امساک رفتار میکنیم ولی حال مردم اعانت فوری
را الزام مینماید. مقصود بنده از تذکر خدمت آقایان
بطوریکه عرض کردم در حقیقت مستقیم خطاب به نمایندگان
محترم نبود زیرا یقین دارم احساسات آقایان و تأثراتشان

از بنده و خود والی خراسان که شاهد قضیه بوده بیشتر
است و کمتر نیست لیکن البته بایستی با توجه آقایان
نمایندگان در حقیقت دورا به عموم افراد این مملکت کرد
و در این موقع انتظار داشت که دعوت آنها و کمک به
اهلی خراسان که آسیب دیده اند يك کمک برادرانه و
حقیقی باشد و این مصیبت را يك مصیبت وارده برفعیل
خودشان و بر خودشان و بر نزدیکترین اقوام و اقربای
خودشان بدانند (صحیح است) و از صمیم قلب تا آن
اندازه که ممکن و مقدور است از مساعدت و قبول دعوتی
که کمیته از آنها خواهد کرد مضایقه نکنند
رئیس - بطوریکه آقای وزیر مالیه فرمودند مهبت
این قضیه طوری است که گذراندن این لایحه به همین
وحدت فکری که در آقایان هست بدون اینکه ظهر
مخالفتی بشود حسن نیت آقایان را لا قل ثبت میکند
از طرفی هم نظامنامه محدود میکند ما را که ما بایستی
بطور موافق و مخالف حرف بزنیم بدیهی است در مجلس
شورای ملی يك نفري وجود ندارد که به مساعدت بین
بیچارگان مخالف باشد (صحیح است) و بنا برین اگر
اجازه بفرمایند و آقایان موافقت بفرمایند بنده توضیح و
بنده تبیین از طرف نمایندگان بعنوان مخالف و موافق نخواهم
می کنیم که افلاشش هفت نفري در این باب حرف زنند
فوریت مطرح است. آقای عرقی

عرقی - گرچه همینطوری که آقای رئیس بیان فرمودند
موافق و مخالف و اینها در بین نیست همه آقایان از
صمیم قلب این کار را استقبال میکنند علاوه بر این
شاید متأسف هم از این باشند که چرا باید يك همچو
فضایائی برای يك ملت بیچاره و قع شود ولی حالا فوریتش
مطرح است. در فوریتش البته بنده نمیخواهم حرف بزنم
و مسلماً همه آقایان موافقت و بنده بواسطه ناری که دارم
خواستم در اینجا روی سخن خودم را به آقایان ارباب
جرايد و عموم ملت ایران قرار بدهم و عرض کنم که
بني آدم اعضای یکدیگرند

که در آفرینش ز يك گوهرند

چو عضوی بدرد آورد روزگار
دگر عضو ها را نماند قرار

انصافاً این صدمه که از این زلزله به اهالی بیچاره خراسان وارد شده در واقع يك صدمه ایست که بنام ایران واقع شده است و تمام اهالی مملکت در این قسمت شریکند چه آنهایی که مصیبت زده اند چه آنهایی که اشخاصی ازشان در زیر زلزله کشته شده اند و مرده اند تمام اینها برادران و خواهران ما هستند. هیچکس نیست که در اینجا بتواند اظهار مصیبت زدگی تنهایی بکند هر مصیبتی که وارد شده بعموم وارد شده است چیزی که هست بنده دعوت میکنم و همینطور سایر آقایان که بنوبه خودشان اینجا مذاکره خواهند کرد دعوت میکنند عموم ملت ایران را در همراهی در این قضیه که از جمیع بلاد، رعایا، زارعین، ملاکین، تجار، کسبه، اصناف، کلیتاً نسبت باین زلزله زدگان همراهی مالی خودشان را دریغ نمایند. کمیته هم در اینجا درست شده است که هرکس بخواهد اعانه بفرستد میتواند مستقیماً به آن کمیته که تأسیس شده است بفرستد و امیدوارم در این موضوع عموم ملت ایران در این موقع همراهی خودشان را دریغ نکنند.

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - در فوریت رأی میدهم.

رئیس - آقای افسر

افسر - اگر چه نمایندگان خراسان در این قضیه هائله حقیقتاً صاحب عزاهستند و نباید آنها چیزی بگویند و باید سایر آقایان اظهارانی بکنند و بنده هم همین دلیل نمی خواهم در اینخصوص عرض بکنم ولی بالاخص آنهاییکه بستگان خصوصی دارند مقدم هستند باین جهت این دو نکته را خواهم تذکر بدهم خراسان یکی از مراکز مهمه زلزله ایران است و سالهای متعددی در تاریخ زلزله های بنیان کن آن معروف و مشهور است در همین عصر خودمان از ۱۳۱۰ تا حالا چندین زلزله مهم آمده است شهر قوچان که حالا شیروان یکی از متعلقات آن است در ۳۱۰ و ۱۱ در دو

رئیس - آقای زوار

گذشته و مطلب را طوری عملی کنند که ما ثابت کنیم مجلس شورای ملی ایران مظهر احساسات کلیه مراکز ایران میباشد (از طرف نمایندگان - صحیح است) و در ترقی و سعادت ملت ایران شرکت دارد.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - اتفاق ناگواری که واقع شده است تمام ایرانیان را متأثر و غمناک کرده است. بنده میخواستم عرض کنم که همه ما ایرانی هستیم و هر حادثه در هر کجای این مملکت رخ بدهد بنام افراد متساویاً وارد است. در مقابل يك همچو اتفاق سوئي يك چیزیم بنده را تا اندازه امیدوار میکند و آن علاقه مفراطی است که دولت در این موضوع بخصوص نشان داده است که راستی راستی درست نشان میدهد که دولت بیستی مراقب حال و زندگانی تمام افراد جامعه باشد. لکن در مقابل این حسن عمل تمام افراد ایرانی هم بایستی شرکت نمایند در نگهداری و پرستاری بازماندگان مردمان بدبخت ستم دیده. بنده عقیده ام این است که ما بایستی قناعت کنیم به اینکه تمام اقدامات را دولت بکند. اینکه منحصرأً مجلس و وکلایستی اقدامی نکنند. نسبت بنام شهر های ایران از طرف آقایان نمایندگان به موکلین. خودشان تلگرافانی بشود و آنها را به شرکت در دادن اعانه دعوت کنند و بعلاوه بنده عقیده دارم که بایستی برای این کار از طرف مجلس يك کمیته ای انتخاب شود که در اطراف این قضیه دقت کاملی بکند که بلکه يك اعانه فوق العاده جمع آوری بشود که بتواند جبران تمام این خرابیها را بکند. در هر صورت بنده نمیتوانم آنطوریکه باید و شاید تأثرات قلبی خودم را بعرض برسانم. لکن باید در مقابل این اظهار تأثر به عمل پرداخت.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود به فوریت. آقایانیکه

تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

زوار - عصر مملو از مفاخرت و سعادتیه که ما خوش بختانه در آن زندگانی می کنیم یکی از برجسته ترین علائمش ایجاد وحدت ملی بین تمام طبقات ایرانی است بدون اختلاف مذهب و نژاد پس قبلاً لازم میدانم با ایجاد کننده این اصل مهم که باعث سعادت و خوشبختی مملکت و ملت شده است عرض کنم برومند باد آن همایون درخت که در سایه اش میتوان بر درخت اقوی دلیل بنده هم اتحاد کامل فعلی و ناز و ناسفی است که عموم نمایندگان محترم ایالات و ولایات در این قضیه میفرمایند مخصوصاً این صدای اجازه هائی که خواسته شد بالاخره روزی خواهد آمد که بر شهامت وجدان و عواطف انسانیت پرورانه عموم نمایندگان ایالات و ولایات شهادت خواهد داد که ما اولاد آن مرد بزرگی هستیم که فرموده است بنی آدم اعضای یکدیگرند (خنده بین نمایندگان) در درجه دوم حقیقه باشرقی که عموم نمایندگان محترم از ناز و ناسف نسبت باین قضیه هائله مهیب کرده اند باید با نمایندگان خراسان شرکت بکنند و تشکر از هیئت محترم دولت بکنند که حقیقتاً با يك سابقه بی نظیری به مجرد استماع این خبر آن عملیاتی را که حقیقتاً نوع پرورانه بوده است نسبت به ستم دیدگان فرمودند و چیز دیگر در فوق این اقدام میسر نبود رای ایشان بطوریکه عرض کردم در درجه سوم هم بنام عموم اهالی خراسان بالاخص آن مصیبت دیدگانی که مطابق این تلگراف مشاهده فرمودید تشکرات مادی و معنوی (خنده بین نمایندگان) خودم را از عموم آقایان نمایندگان ایالات و ولایات اظهار میدارم و در خاتمه تذکر میدهم که مطلب بقدری مهم است که البته ناآن حس نوع پروری که در آقایان سراغ دارم عرض میکنم که تنها ناز و ناسف کافی نیست برای اینکه در حقیقت فوق العاده رقت آور است و محل زلزله دیدگان بقدری مهیب است که خیلی خیلی رقت آور است یعنی يك کلمه دیگری نمیتوانم ادا کنم که بالاتر از رقت باشد پس در این صورت تقاضا میکنم که آقایان نمایندگان محترم از ناسف و ناز خودشان

رئیس - تصویب شد .

(ماده واحده مجدداً بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - تلگراف والی خراسان را که آقای وزیر مالیه قرائت کردند واقعاً مجسم کرد حالت اسف آوری که در آن حدود واقع شده است و ما در اینموقع باید از والی محترم خراسان خیلی تشکر کنیم که بطوریکه دولت فوریت امر کرده است فوراً بمحل رفته اند و تلگراف ایشان که اینجا خوانده شد در صورت مجلس نوشته میشود در جرائد هم مینویسند و بنام ولایات مبرود خودش بیان شرح واقعه هست . حالا اینجا در فوریت لایحه مذاکره شد و در خود لایحه البته دولت نظریاتی خواهد داشت که اعانه زیادتری بدست بیارند که به این درجه کمک هائی برای اعاده شهر ها بشود ولی ما از نقطه نظر جریانات و از نقطه نظر نمایندگان که از طرف ملت داریم کمال تأثر و تأسف را از قضیه داریم . البته در موقعی که يك ملت در کمال آسودگی و بشاشت هست و در همه جا يك حالت بشاشت و فرحی بوده است و تمام افراد مملکت روبه يك ترقیات اقتصادی میروند . کادکاهی يك چیزهائی پیش می آید یعنی که مقدرات الهی میخواهد يك تنبهی پیش بیاورد که انسان بر مغرور به موقعیت خودش نباشد و بداند در تمام کوشش هائی که انسان می کند کاهی يك وقایعی انسان را متوجه می کنند به يك مبدئی که ما فوق قدرت و عظمت انسانی است . اینجا ما در تأسف داریم يك تأسف جبران نا پذیر است و آن تأسف اشخاصی است که در این پیش آمد جان آنها تلف شده است و ازین رفته است و ما هیچ کاری نمیتوانیم بکنیم و جز اظهار تأسف و تسلیم نسبت به باز ماندگان آنها چاره نداریم . چاره دیگری که در دست ما است همانا چاره جبران مادیات است و آن جبران مادیات حتی القوه و حتی المقدور از طرف دولت و از طرف اشخاصیکه در طهران هستند البته بعمل خواهد آمد و ما قطع داریم و امید داریم که وقتی از این قضیه تمام ایرانیها مطلع

شوند يك کمک های لایقی از طرف تمام شهر ها و دهات دیگر که امروز در کمال رفاه و آسایش زیست میکنند برای همان شکرانه رفاه و آسایشی که امروز دارند البته در مقابل همان تشکر این کمک را خواهند کرد و ما هم به موکلین خودمان تلگراف میکنیم و امیدواریم که در این موقع يك همدردی کاملی بشود و در ضمن اینکه این اظهار تأسف و تألم را میکنیم از قراریکه در جرائد هست این زلزله در جوار ما یعنی در ترکستان روس هم بوده یعنی بطوریکه در جرائد نوشته اند در آنجا هم يك چنین زلزله هائی رخ داده است از آن قضیه هم خیلی متأسفیم که در آن حدود هم يك تلفاتی بوده است و امیدواریم که مادیات را تماماً جبران کنیم و يك همت فوق العاده از طرف عموم اظهار شود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - چیز غریبی است !؟ يك مسئله که الان تمام دنیا متوجه هستند که مجلس شورای ملی نسبت به مصیبت زدگان چه کار میکنند میگویند کافی است آقا چه مجلسی از این بالاتر و چه تألم و تأثری از این بیشتر برای ملت ایران هست که يك قطعه از مملکتش غرقه خون باشد و ما بگوئیم مذاکرات کافی است !!؟ ما چه کار داریم ؟ خدا نکند هیچوقت این قضایا پیش بیاید دشتی - مجلس روضه است

آقا سید یعقوب - بلی مجلس روضه خوانی است . (با حرارت) مجلس وضع مالیات است !!؟

دشتی - باید عمل کرد و پول داد

آقا سید یعقوب - آقا صبر کن آقای دشتی بگذار حرف را بزنم بعد اجازه بگیرم و حرف بزنم و در روزنامه بنویسد يك مجلس شورای ملی که امروز سراپا باید مانم و عزای و غم و گریه و زاری باشد و اول کسی که نخوابد و بیدار بود و اقدام کرد بادشاه ما بود در يك چنین قضیه که ما خواب بودیم او شب نخوابید و بر خودش

خواب را حرام کرد تا اینکه لافل ما را بیدار کند که در بدبختی يك قسمت بزرگ مملکت ما هم شريك بشویم آنوقت میگویند کافی است . چه کار کردیم ؟ مطبوعات را تشویق کردیم ؟ زبان بزرگ ما و دست قوی ما که مطبوعات است باید سراپا غم باشند و صفحه اول را باید سیاه کنند چرا ؟ برای اینکه يك روز بدبختی برای يك قطعه بزرگ از مملکت ما که خراسان باشد پیش آمده است . این يك چیزی است که امروز ملت ایران عواطف و رؤف خودش را نسبت به يك قسمت از مملکت خودش و نسبت به همدیگر همانطوریکه آقای عراقی دستور اجتماعات ما را اظهار کردند و همان طوریکه دیانات مقدس اسلام در این مواقع میفرمودند و هم بد علی من سوام . در این مواقع اتحاد میکردند که ما کالحلقه المفرغه بحيث لا بدری این طرفها . باید مثل زنجیر بهم دیگر وصل باشد . که اگر در سرحد خراسان آفت به يك کسی میرسد باید در بوشهر و قصر شیرین مردم به لرزه در بیایند و اظهار همدردی میکنند .

اینجا آقای افسر اظهار فرمودند که در سنه فلان آن پیش آمد شد و در سنه فلان فلان پیش آمد شد و چون آنروز مردم خودشان دارا بودند ممکن بود که جبران کنند ولی امروز چون دیگر مردم دارائی ندارند نمی توانند . این غصه ندارد يك خراسان با آن عظمت که همیشه باعث افتخار ایران بسود ، نجات دهنده در تمام مهالك و در تمام سختی هائی که برای ایران پیش آمد تاریخ را نگاه کنید همیشه خراسان بود ، حالا خراسان با این روز بیفتد ، با این ذلت بیفتد . حقیقتاً نمیتوانم ذلت بگویم خودم متأسف هستم . يك خراسانی که احیاء کننده ایران بود در دوره اسلام از ابو مسلم مروزی بکبرید تا این آخر آنوقت باید يك قطعه خراسان غرقه خون بشود و قهر طبیعت آنجا را زیر و زیر کند و ما بگوئیم مذاکرات کافی است !!؟ خیر آقا بنده مذاکرات را کافی نمیدانم و لازم میدانم نمایندگان ملت در اینجا بعنوان سوگواری و بعنوان زاری و بعنوان بیچاره کی آن بچه

های پدر مرده و آن بچه هائی که در صحرا متفرق هستند همانطوریکه آقای تقی زاده دیده بودند و اظهار نموده اند در اینجا گفته شود و از اینجا منعکس بشود در بین تمام ملت ایران و دست قوی ما که مطبوعات است منتشر کنند که ملت ایران دارای آن روح اجتماعات که اول بوده است بشود و بفهمند که بعد از این خراسان و شیراز و اصفهان نیست تمام ایران است و تمام در تحت لوی بهلوی و در تحت کلمه ایران اتحاد و اتفاق داریم و اگر خدای نخواسته بعد از این در يك جای از ایران يك آسیبی و يك صدمه وارد بیاید يك روح است و اجسام مختلفه این روح متزلزل است ، این روح متأسف است ، این روح عزادار است این روح غمگین است آنروز روزی است که ملت ایران به ندای واحد به آن غرور ملی و به آن روح و عواطف ایرانی که دارند در يك چنین واقعه برسانند که این ملت ملتی است که در مقامی که آنها در مقابل يك سیلی واقع میشود ، در مقامی که به آنها يك مصیبت وارد میشود اینطور اتفاق دارند . استدعا دارم مطبوعات محترم ما هم همین زاری همین ندای ما را که از ته دل میزنیم بنام ملت صدا زنند که ملت ایران دارای يك روح جماعی است دارای يك مقام اجتماعی است و در این قضیه با يك روح صمیمیتی نظر می کند و اقدام می کند . حالا آقای رئیس فرمودند که کسی مخالف نیست . بنده کاملاً مخالف هستم چرا ؟ چون نوشته اند (در وقع يك قطعه مهم و معظمی از خراسان با خاک مساوی شده است و ازین رفته است همین است دیگر) فقط مبلغ بیست و پنج هزار تومان و نظر بضیق بودجه همینقدر پیشنهاد کرده اند بنده عضو کمیسیون بودجه هستم . ما در حین تنظیم بودجه يك اعتبارانی برای دولت در نظر گرفتیم ممکن است از آن اعتبارات مصرف نمایند بعضی از آن اقلام را دیشب بنده باقی وزیر مالیه هم عرض کردم اگر این لایحه میرفت به کمیسیون و وقت داده می شد و يك دقتی می شد و آقای وزیر مالیه و هیئت دولت آن جا

نشریف می آوردند و می نشستیم يك فكر اساسی میکردیم بهتر بود (برای اینکه امروز روز عزا است) و از جاهای دیگر باز در این مورد يك چیزی اضافه می کردیم و نهیه میدادیم این آقا چیززی نیست که از صد هزار تومان و درست هزار تومان درست شود خیلی بیش از این ها خرج دارد يك جای عظیم ما از دست رفته است غیر از پولی است که ما می خواهیم بدهیم برای آبا و اجداد بلوچستان یا عمران خوزستان و لرستان و خرم آباد آقا این نقطه مهم بکلی از بین رفته است آن جاها کم کم رو نمایی هستند ولی این جا فتنای صرف است این يك خرجی است که ما باید بکنیم ملاحظه بفرمائید يك جائی که بر خزانه ما سال سال می افزود بکلی ناپدید شده است ما باید اول این جا را آباد کنیم بعد بجایهای دیگر پردازیم این جا را يك روح تازه و زندگی جدیدی بهش بدهیم بعد عمران آن جا ها را در نظر بگیریم . حالا فرمودند که مخالفت نکنید . من وکیل هستم وکیل هم نمی تواند پیشنهاد اضافه خرج بکند . نمیتواند تعیین محل بکند فقط میتواند دولت را دعوت کند که خود دولت پیشنهاد بکند . بنده مواردی را در نظر دارم که از آن موارد مناسب تر است مبالغ زیادی خرج این راه مهم بشود . بنده عقیده ام این است که حالا ما این ۲۵ هزار تومان را رأی بدهیم بعد يك فكر مهم و اساسی از يك محل دیگری بکنیم . بنده بینی و بین الله بقدری خجل و شرمسار هستم که در مقابل يك سیل باین عظمتی و حادثه باین بهت آوری دولت ما نا حالا بیش از این نتواند موفقیت حاصل کند و فقط بدست و پنج هزار تومان بیآورد و از مجلس اعتبار بخواند .

یکنفر از نمایندگان - سی و پنج هزار تومان

آقا سید یعقوب - بلی . ده هزار تومان هم آرزو اول این سی و پنج هزار تومان ولی این چیزی نمیشود بنده اطلاع دارم که اعلیحضرت همایونی از حقوق خودش از خراسان حواله داده است . ای کاش ما يك خلقی از اخلاق اعلیحضرت اقدس شهرباری را می داشتیم . من آن

نظر از آن اجری که در آخرت برای ما دارد از نظر سیاسی هم مهم است و این يك قدم زرکی است در سیاست برای ما از نظر وحدت اجتماعی و سیاسی و یکجانبی ملی و این عمل امروز ما و کمک ملت ایران باین برادران خودشان و باین قطعه مهم مملکت خیلی مفید است و اثرات خوبی خواهد داشت در تمام دنیا . در آن طرف هم همانطور که آقای عباس میرزا فرمودند ما از همه سبدهای خود مان هم شنیدیم که «باینکه» آنها هم همین مصیبت و آسیب وارد شده بود آنها هم با ما موافقت کردند و از خارجه هم يك اعانت و کمک هائی شده البته عملیات آنها هم قبل تقدیر است و البته ما ها هم برای این آسب زدگان همسایه خود مان نیز متأسف هستیم ولی حقیقه ما از این مصیبت زدگان اهالی خراسان شرمنده و خجل هستیم . در آخر صریح دعوت میکنم وزراء و نمایندگان ملت و مطبوعات و تمام ملت ایران را که با يك صدای واحد و يك تفق کاملی اعانت کنند برادران شن - و آن کمیته که در نحت ریاست والا حضرت اقدس تشکیل خواهد شد يك غمناک خوشی از زندگی ایرانی و وحدت کلمه ایرانی در دنیا بدهند و کمک های مهمی بکنند .

کاررونی - هر کس دلش بیشتر می سوزد بکماه حقوقش را بدهد . هر کس راست میگوید بیشتر بدهد

وزیر مالیه - نماینده محترم در ضمن مذاکراتی که فرمودند تذکری دادند باینکه دولت نمکن بود و ممکن هست يك کمک های بیشتری را کرده باشد . البته آقایان متوجه هستند همانطور که اظهار شد در مرحله اول شخص اعلیحضرت همایونی و بعد در ذیل دستور ایشان و سر بنی ایشان هیئت دولت از هر گونه اقدامی که متناسب و مقتضی باشد مضایقه نکرده اند و نخواهند کرد اگر در خاطر محترم آقایان باشد در همان روز اول که که اشاره باین قضیه شد بنده عرض کردم که ده هزار تومان از اعتبارات غیر مترقبه دولت برای این مصرف خیریه داده میشود بعد هم عرض کردم اگر احتیاجات شدیدی پیش آمد در موقع خودش دولت مجدداً بمجلس

شورای ملی عرض خواهد کرد . این است که ملاحظه میفرمائید برای مرتبه دوم لایحه بیست و پنج هزار تومانی برای این مصرف آورده و در این موقع هم پیش از این مقتضی و مناسب بودجه کل مملکتی نبود و همانطور که عرض شد و آقایان مستحضرنند باینکه يك اقدامات شخصی و احساسات شخصی در این قبیل موارد کمک و معاون اقدامات هیئت دولت باشد (صحیح است) چونکه دولت يك وظیفه دارد که نباید دولت را از آن نظر اصلاحی و ترقی مملکت خودش منحرف کرد البته تأثر در این قضیه خیلی مهم صحیح و موقع است و جبران آن هم تا اندازه که باید بشود شده و خواهد شد و باید وسائل آن را هم مهیا کرد ولی هیچ تأثیری قبل این نیست که يك آن و يك دقیقه يك مملکت را از آن خط ترقی و تصاعد خودش باز دارد و بنده امیدوار هستم که با کمکی که از همه طرف خواهد شد نشأ الله این مصیبت های وارده آن اندازه که ممکن است جبران شود و باز هم این را عرض آقایان میروانم که اگر يك پیش آمد هائی بکنند و يك چیزهائی را ما به بینیم که در ضمن عمل ممکن است از طرف دولت يك کمک هائی مقتضی است بشود باز خودمان خواهیم آمد و بعرض مجلس خواهیم رسانید و اعتبار خواهیم گرفت (صحیح است)

رئیس - مذاکرات کافی است ؟

عده از نمایندگان - بلی

رئیس - دو فقره پیشنهاد رسیده است یکی از آقای باستانی و یکی از آقای فهیمی قرائت میشود (پیشنهاد آقای باستانی این قسم قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - بنده پیشنهاد می کنم تمام مبلغ پنجاه هزار تومان که بسم نگهداری مهاجرین ایرانی در بودجه مملکتی تصویب شده است تخصیص به جبران خسارت زدگان از زلزله بجنورد و شیروان داده شود

عده از نمایندگان - اضافه خرج است . نمیشود

باستانی - خیر اضافه خرج نیست . تغییر خرج است

عرض میشود که مذاکرات آقایان رفقا دائر بظهار تأثر و تألم از این پیش آمده بقدری است که مزیدی بر آن متصور نیست و لازم نیست که بنده دیگر بخوام در این واقعه هائیکه چیزی عرض کنم. البته تأسف و تألم در این گونه حوادث طبیعی برای همه ماها و همه ملت ایران است ولی در عین حال يك ميد واری کامل هم داریم که وقتی اراده اعلیحضرت اقدس همایونی تعلق گرفت در باره اشخاصی که باقی مانده اند از نقطه نظر مادی کمکهای بشود البته ملت ایران هم ناسی میکنند با اقدامات ایشان و حتی الامکان و حتی القوه مساعدتهائی خواهند کرد. آنها هم که تلف شده و شهید بیرحمی طبیعت شده اند که از دست رفته اند ولی آنها هم که باقی مانده اند البته مجلس دولت. ملت باید باندازه خودش بآنها مساعدت فوری بکند ولی بحرف و گفتار هم نباید بر گذار کرد. اقدامات سریع لازم است از برای نگاهداری اشخاصی که از زلزله آسیب دیده اند

مطابق تلگراف والی خراسان پس از آن که آن ده هزار تومان اعتبار بایشان داده شد و صرف آسیب دیدگان کرده اند حالا اشاره کرده اند در آخر تلگراف شان که من از این جا که می خواهم بشیران روم. مبلغ ده هزار تومان مصرف شده است و سراغ شیروانی ها و کفپوشها که میروم شاید دست خالی باشم و در خاتمه تقاضای امداد فوری کرده اند و این بیست و پنج هزار تومان امروزی هم لابد پس از وضع آن ده هزار تومان اعتبار اولیه است. وزیر مالیه - خبر جد است علاوه بر آن است

باسائی - بسیار خوب علاوه هم که باشد نازه چیزی نیست و بنده فکر کردم که این پنجاه هزار تومانی که در بودجه هست و باسم نگاهداری از مهاجرین احتمالی ذکر شده که ممکن است بایران بیایند این را عجاله تخصیص بدهند بآن مصرف و این مصرف فوری بهتر است از آن مصرف احتمالی که در بودجه تخصیص داده شده است بلی در يك موقع عادی در سنوات آتی ممکن است در بودجه يك مبلغی منظور کرد ولی عجاله از نقطه نظر فوری بنده

خوب است فعلا موافقت شود و تقاضا میکنم آقای باسائی بمساعدت کنند و این پیشنهاد را پس بگیرند

باسائی - پس گرفتم

رئیس - پیشنهاد آقای فهمی قرائت میشود

(این طور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بعد از لفظ قوچان و شیروان و بجنورد عبارت ذیل اضافه شود: و سایر نقاطی که گرفتار مخاطره زلزله واقع شده اند به اختیار والی ایالت خراسان و مؤسسه شیرو خورشید سرخ گذاشته شود

رئیس - آقای فهمی

فهمی - در موقعی که آقای آفا سید بمقرب نطق بمقرمودند آقای دشتی اظهار فرمودند مگر مجلس روضه است. بنده عرض میکنم آقای من چه روضه و مصیبتی بالاتر از این (دشتی در موقع خروج آقا روضه را باید در خانه خواند)؟! ما خقیقه متأثر هستیم از قیامت خبری میشنوی دستی از دور بر آتش داری تصور این را باید کرد که چند هزار نفر نفوس زکبه يك مرتبه میروند زیر خاک البته روضه است حل اهلی این حوزه عیناً مثل اشخاصی است که در کشتی غرق شده باشند تا موقعی که هیچ امیدی برای آنها نیست از زندگانی خودشان کاملاً مایوسند ولی بعضی اینکه از دور يك سیاهی بینند یا اینکه يك کشتی به بینند که بکمک آنها می آید همین مشاهده يك قوت قلبی به آنها میدهد که برای خلاصی خودشان اقدام میکنند این اهلی بدخخت وقتیکه دچار این مهاسه شدند البته مایوس بودند بخصوص با يك سوابقی که آقای افسر هم شرح دادند که بعد از مدتها برور خودشان دست و پا کردند و يك زندگانی برای خودشان فراهم کردند و فقط دولت يك خالصه به آنها داد و البته تفاوت دارد با امروز که بفاصله یکی دو روز می بینند تمام قوای مملکت متوجه آنها است و میخواهند آنها را از این بدخختی بیرون بیاورند و یکی از چیز هائی که واقعاً اسباب امیدواری آنها است همین صحبت های امروز مجلس است. تلگرافاتی که روز اول به

بنده رسید و تلگراف هائی که بعد از اقدامات دولت رسید ملاحظه بفرمائید که چه قدر آنها را به هرجان آورده است و چه قدر مشغول خلاصی خودشان هستند این قدر اعتراض نکنید که سه چهار تا کلمه این جا صحبت شود بلی حقیقه اسباب فتنه و خوشوقتی است که در تحت توجهات عالیه اعلیحضرت بهایوی امروز ما می بینیم اگر يك حادثه برای یکی از نقاط مملکت واقع شده است تمام قوای مرکزی اعم از هیئت دولت مجلس شورای ملی افراد اهلی مملکت جرئت فیکردن متوجه آن مسئله است و همین فکر آنها را زنده میکند و حالا باید بکمک آنها رفت چون در لو بخی که نوشته میشود وقتی که بموقع اجرا گذارده میشود غالباً يك نکات و وقیعی نوشته میشود که موقع اجرا اسباب رحمت ممکن است بشود در این جا هم نوشته شده است قوچان و شیروان و بجنورد بنده خواستم اضافه کنند یعنی پیشنهاد کرده که اضافه کنند سایر نقاطی که متوجه خطر زلزله شده اند و البته مقصود هم همین است ولی تصریح بشود بهتر است و نکته دیگر اینکه این خرج خرجی بدست که ما آنرا بخواهیم بحریات اداری بیندازیم باید در تحت اختیار والی ایالت که مورد اعتماد هم هست گذارده شود و هم چنین مؤسسه شیرو خورشید سرخ که آقای مبر عالم امروز با فردا صبح عزم هستند با آگرویلان در این قسمت نظر کنند و تشریف ببرند و يك اقداماتی در این کار میکنند که در حقیقت شخصی که مقصدی از کار هستند خرج میکنند و آنها نظارت میکنند و جریات اداری به این وجه کاری نداشته باشند تا عملیات دیگری که در این باب شده است و اطلاع داریم که در تحت ریاست عالیه و لا حضرت اقدس مؤسسه شیرو خورشید سرخ برای جمع آوری اعانه مشغول قیام هستند و هیئت دیگری هم که در تحت ریاست وزارت دربار بهلوی برای جمع آوری اعانه تشکیل شده است و هیئت های دیگری که برای جمع آوری اعانه درست شده است اقدامات خود را میکنند و وجوه آنرا به محل برسانند و

حضرات زود تر بتوانند بلکه آنها را از خطر نجات بدهند مقصود بنده این بود حالا اگر آقای وزیر مالیه شکل دیگری بنظرشان میرسد بنده هیچ مقصودی ندارم غرض این است که خرج کردن این وجه تحت جبریمات اداری نیفتد.

وزیر مالیه - بنده خیلی تشکر میکنم از آقای فهیمی که تذکرات مفیده را در هر موقع دریغ نمیکند و آن اصلاح اولی را که در این ماده پیشنهاد کردند بنده قبول میکنم که نوشته شود و نقاط دیگر که آسیب دیده اند گذاشتن خرج این وجه هم در تحت نظر و اختیار ایالت هم عمل جاری ما است و گذاشتن آن در قانون عیبی ندارد و با آن قسمت هم موافقم ولی اختلاط قضیه را با شیر و خورشید سرخ موافق نیستم شیر و خورشید سرخ يك مؤسسه است که خودش يك وظایفی دارد و يك عملیاتی دارد بکلی جدا و خارج از عملیاتی است که دولت میکند و اعانه هائی که دولت در نظر دارد بدهد در تحت سرپرستی والا حضرت ولیعهد و وزیر دربار و رئیس الوزراء جمع خواهد شد شیر و خورشید سرخ خودش چهار هزار تومان از صندوق خودش اعانه داده است و خود آقای دکتر امیر خان هم حرکت میکنند و میروند و باز هم يك اعانه هائی جمع خواهند کرد باسم شیر و خورشید سرخ ولی این دو عمل را اختلاط دادن بهم صلاح نیست و بنده تقاضا میکنم که قسمت اول پیشنهاد آقای فهیمی در ضمن ماده ذکر شود و در قسمت ثانی خودشان صرف نظر کنند.

فهیمی - بنده موافقت میکنم با نظر آقای وزیر مالیه رئیس - آقای ارباب يك پیشنهاد کوچکی کرده اند که اصلاح شود. قرائت میشود (مضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم به اصلاح آقای فهیمی مزید شود (در خراسان)

رئیس - بفرمائید

ارباب کیخسرو - در پیشنهادی که آقای فهیمی

کرده اند آنجا نوشته است هرجائی که مصیبت زده باشد و مصیبت واقع شده باشد البته نظر ایشان خراسان است ولی اینجا تصریح نشده است بدیهی است این پیشنهادی را که بنده کرده ام نمیخواهم بر خلاف آن اصلی که این جا گفته شد این عرض را کرده باشم که اگر جائی دیگر مصیبت زده است کمک نشود ولی چون این مبلغ جزئی است و اگر بخواهند بجای دیگر هم کمک کنند کفایت نمی کند از این جهت بنده لازم دانستم این تصریح در اینجا بشود که بعد اسباب معطلی نندود

رئیس - آقای وزیر مالیه هم موافقت میکنند به اینکه اضافه شود. پیشنهادی از آقای فیروز آبادی رسیده است که در آنجا تکلیف آقایان نمایندگان را معین میکند بنظر بنده باید همانطور که آقای باستانی اظهار فرمودند در جلسه خصوصی تکلیف این کار معین شود و چون پیشنهاد دیگری رسیده است ماده قرائت میشود با اصلاحاتی که شده است

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از محل پنجاه هزار تومان اعتبار مخارج معاودت و کمک به اعانه مهاجرین بی ضاعت که ضمن بودجه ۱۳۰۸ ملکیتی منظور است مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای کمک و اعانت به ساکنین حدود شیروان و قوچان و بجنورد و سایر نقاط خراسان که از اثر زلزله مصیبت دیده اند تخصیص داده و برای دستگیری و اعانت به ستمدیدگان با اختیار والی خراسان بگذارد.

رئیس - موافقین باین ماده ورقه سفید خواهند داد (اخذ و تعداد آراء بعمل آمده نود و دو ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضرین نود و شش نفر رأی دهندگان نود و دو نفر ...

اسامی رأی دهندگان - آقایان: دکتر طاهری - اقبال مفتی - رهبری - الفت - اسدی - افخمی - قراکوزلو - دکتر عظیمی - آقا سید یعقوب - طباطبائی دیبا - فیروز آبادی - زوار - علیخان اعظم - میرزا بانس - محمد

اورنگ مناسب این است که برویم جلسه خصوصی و در آنجا تکلیف اعانه خودمان را نسبت به این کار معین کنیم. آقای وزیر فوائد عامه يك لایحه دارند میدهند و جلسه را ختم میکنم

وزیر فوائد عامه - در چندی قبل لایحه تقدیم مجلس شده بود راجع باستخدام مستر کارل مهندس برای دو سال و اصلاحاتی هم در حقوق او در کمیسیون بودجه شد نظر بانکه با آن اصلاح موافقت نکرد و استدعا کرده بود که ز خدمت معاف شود و دولت هم وجود او را لازم میدانست يك لایحه دیگری برای مدت یکسال تهیه شده و تقدیم مجلس میشود و لایحه سابق را پس بگیرم وزیر پست و تلگراف - لایحه ایست راجع به دوفقره سیم کتی و خرید دوفقره کابل بی سیم تقدیم میکنم که مراجعه شود به کمیسیون بودجه.

رئیس - جلسه آینده یکشنبه ۲۳ اردیبهشت دستور ...

آقای وزیر معارف فرمایشی دارند؟

وزیر معارف - دوفقره لایحه یکی راجع به کتبخانه است که برای مدرسه حقوق باید تهیه شود از وجوهانی که برای مدرسه سیاسی بوده است و با این زمان باختیار وزارت امور خارجه بوده است و لایحه دیگری است برای استخدام مسیو هس و مادام هس تقدیم میشود

رئیس - جلسه آینده یکشنبه ۲۳ اردیبهشت سه ساعت قبل از ظهر دستور نظامنامه دخیل مجلس (مجلس يك ربع ساعت قبل از ظهر ختم شد)

قانون

بیست و پنج هزار تومان اعتبار برای کمک و اعانت بساکنین نقاط خراسان که در اثر زلزله مصیبت دیده اند مصوب ۱۹ اردی بهشت ماه ۱۳۰۸

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است از محل پنجاه هزار تومان اعتبار برای مخارج معاودت و کمک به اعانه مهاجرین بی ضاعت که ضمن بودجه ۱۳۰۸ ملکیتی منظور است مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای کمک و اعانت بساکنین حدود شیروان و قوچان و بجنورد و سایر نقاط خراسان که از اثر زلزله مصیبت دیده اند تخصیص داده و برای دستگیری و اعانت بستمدیدگان با اختیار والی خراسان بگذارد.

این قانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه نوزدهم اردی بهشت ماه یک هزار و سیصد و هشت شصت بتصویب مجلس شورای ملی رسید